

PROJECTE LINGÜÍSTIC

(PLC)

(en procés de revisió i actualització)

ÍNDEX

1. Introducció	4
2. Context sociolingüístic	5
3. Objectius del projecte	6
4. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana i castellana	6
4.1. Objectius de l'aprenentatge de la llengua	7
5. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe	8
5.1. Objectius de l'educació plurilingüe	9
6. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge	11
6.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència	11
6.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana per habilitats	12
6.2.1. Escoltar	12
6.2.2. Parlar	13
6.2.3. Llegir	14
6.2.4. Escriure	19
6.2.5. Competència comunicativa i lingüística	20
6.2.6. La llengua en les diverses àrees	21
7. Altres llengües. Llengües estrangeres	25
7.1. Metodologia (AICLE)	25
8. Assoliment i acreditació de coneixements	27
9. Competència plurilingüe concretada a cada etapa	28

9.1. Educació Primària	28
9.2. Educació Secundària Obligatoria	29
10. Acollida d'alumnat nouvingut	31
11. Organització i gestió dels usos lingüístics	32
11.1. Formació del professorat	32
11.2. Materials	33
11.3. Documents de centre	33
11.4. Educació no formal	34
12. Biblioteca	34
12.1. Pla de lectures del centre	34
13. Concreció operativa del projecte	35

1. Introducció

Partim d'un Pla Lingüístic elaborat l'any 1995, el qual s'ha anat actualitzant conforme a les normatives, lleis i decrets vigents emesos pel Departament d'Ensenyament. És un instrument que ha permès **establir la llengua catalana com a llengua vehicular i de cohesió social**, per tal de facilitar l'aprenentatge i l'assoliment de les competències a totes les etapes educatives, promoure'n l'ús i gestionar-ne la coexistència amb les altres llengües que són presents al centre.

Actualment comptem amb un professorat que domina tant la llengua catalana com la castellana, amb un alumnat procedent de diferents països que s'ha integrat, gràcies a la llengua i a l'aula d'acollida; amb famílies que utilitzen el català en les seves relacions i interaccions amb l'escola... Una realitat social que no sempre ha estat així i que ens mostra que **el programa d'immersió en llengua catalana ha resultat un èxit**.

Tot i els avenços tecnològics, l'àmbit del llenguatge continua sent l'element més rellevant de l'aprenentatge, ja que el domini de la competència comunicativa i lingüística és un instrument imprescindible per desenvolupar el coneixement i explicar als altres allò après, en les diferents llengües que són objecte d'estudi al centre. **El Pla Lingüístic de Centre (PLC) s'ha anat adaptant a la realitat actual, plurilingüe i intercultural**, per tal de garantir a tot l'alumnat una competència lingüística sòlida en les diferents llengües, garantint la igualtat d'oportunitats i, per tant, la cohesió social entre les diferents cultures que conviuen al nostre entorn.

L'implementació un **model plurilingüe** implica la valoració de totes les llengües; d'aquesta manera, l'alumne pren consciència de la seva capacitat per aprendre més d'una llengua, transfereix els seus coneixements d'una a una altra i aprèn a acceptar la diversitat lingüística.

Així doncs, l'aprenentatge basat en el plurilingüisme implica promoure el coneixement de diverses llengües -català, castellà i estrangeres-, desenvolupar les competències culturals que això comporta, coordinar l'estudi de les llengües de manera que es mantingui la coherència, fomentar l'adquisició de nous coneixements en totes les llengües, a les diferents matèries, i garantir el seu estudi a les etapes superiors.

En acabar l'ensenyament obligatori, l'alumnat té un bon domini de les llengües oficials, tot i que la de referència és el català, i una competència comunicativa suficient en les estrangeres per als seus objectius acadèmics, laborals i personals. En el cas d'alumnes nouvinguts, l'aula d'acollida és un element cohesionador que els ajuda a inserir-se a la societat i conviure-hi.

És important animar a les alumnes a fer servir totes les llengües objecte d'estudi. No només per aprendre i crear coneixement significatiu i transversal, sinó per fer-los conscients que la multiculturalitat forma part del seu entorn social i que elles n'han de ser agents actius.

Per a l'elaboració del projecte, hem tingut en compte la Llei 12/2009 i el Decret 102/2010¹.

2. Context sociolingüístic

A dia d'avui, les alumnes que tenim a Pineda procedeixen de famílies en la seva majoria catalanes, encara que moltes d'aquestes tenen un origen en segona generació d'altres llocs de la geografia espanyola. Això fa que, majoritàriament, les alumnes utilitzin el castellà com llengua de comunicació entre elles. També hi ha alumnes immigrants procedents de 14 països diferents, alguns d'ells de parla castellana.

1

http://xtec.gencat.cat/web/.content/projectes/plurilinguisme/projectelinguistic/documents/guia_projecte_linguistic.pdf

Els centres escolars adquireixen cada vegada més rellevància com a entorn social per als infants i els adolescents escolaritzats. L'escola, per tant, s'ha de convertir en el nucli d'una **educació lingüística d'entorn**. També cal que esdevingui un espai comunicatiu on les activitats lingüístiques verbals i no verbals siguin efectivament significatives.

No es pot oblidar que una de les finalitats bàsiques de l'ensenyament és la **inclusió**: això vol dir incorporar alumnes amb diferents maneres d'aprendre i acollir tot l'alumnat, al marge de la seva procedència. En definitiva, es tracta d'atendre diferencialment allò que és diferent. Cal, per tant, replantejar les estructures organitzatives dels centres escolars: canviar la metodologia de l'ensenyament, dissenyar les aules de manera que possibilitin les interaccions entre iguals i amb el professorat, i reestructurar els espais i els temps.

3. Objectius del projecte

- Desenvolupar la competència comunicativa de l'alumnat a partir de les quatre destreses bàsiques del llenguatge: escoltar, parlar, llegir i escriure; en tres llengües (català, castellà, anglès).
- Establir criteris per a l'ús de la llengua catalana com a llengua d'aprenentatge i relació en tots els àmbits del centre.
- Organitzar el tractament de la llengües catalana i castellana al centre, garantint-ne una presència adequada en els plans d'estudi; de manera que les alumnes puguin utilitzar normalment i correctament les dues llengües al final de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat.
- Organitzar el tractament de la llengua estrangera -anglès- al centre, per tal que l'alumnat pugui comprendre i produir missatges orals i escrits amb propietat, en acabar l'Educació Secundària Obligatòria i el Batxillerat.

- Disposar dels mecanismes necessaris per a la integració lingüística de les alumnes nouvingudes que s'hagin incorporat tardanament al sistema educatiu.
- Recollir criteris d'adequació dels principis a la realitat sociolingüística del centre.

4. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana i castellana

Si tenim en compte que totes dues llengües, català i castellà, tenen una competència subjacent interdependent o comuna, no té sentit treballar les habilitats lingüístiques com si ambdues llengües no tinguessin relació. El treball d'interrelació i complementarietat és positiu i permet augmentar la competència en les dues llengües. Per això, cal establir una **àrea única de llengua** que inclogui les dues oficials.

Treballarem sobre **estructures lingüístiques comunes**, tenint en compte que **el català és la llengua vehicular de l'escola**. El Departament de llengua (tenint com a referent el Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria. DOGC núm. 4915 - 29/06/2007) discriminarà els continguts de l'estructura lingüística comuna en llengua, i determinarà com s'han de treballar a cada curs per tal de matisar i puntualitzar **els trets distintius de cadascuna de les llengües** (aspectes fònics i estructures gramaticals).

Això comporta l'ensenyament profund de cada llengua per tal d'evitar errors -la qual cosa requereix una bona preparació del professorat- atenent les diferents vessants de comunicació oral i escrita. El domini de la llengua, com qualsevol habilitat complexa, suposa la combinació de diverses competències, i aquest és un procés que requereix temps. **L'ensenyament de les llengües en profunditat** ens permet:

- Afavorir la consolidació dels continguts (tècnica helicoidal o de l'espiral).
- Evitar interferències lingüístiques innecessàries i desmotivadores.
- Incentivar que les alumnes pensin en l'idioma que s'està ensenyant, tot i que s'utilitzi la llengua catalana en certes ocasions com a exemple gramatical, sintàctic, etc. quan s'expliquen aquests aspectes en altres llengües.

4.1. Objectius de l'aprenentatge de la llengua

- Adquirir competència comunicativa, és a dir, capacitat d'usar el llenguatge apropiadament en les diverses situacions socials en què es troba cada dia. Aprendre llengua significa aprendre a usar-la, a comunicar-se en situacions diferents.
- Enriquir les seves estructures lingüístiques. Aprendre a distingir i usar les diferents relacions entre les oracions i els nexes que les cohesionen: causa, conseqüència, finalitat, etc.
- Usar amb fluïdesa tot el sistema de referents (pronoms, anàfores, etc.).
- Ampliar el coneixement del món i del propi context cultural, per tal d'identificar cada vegada més les intencions en el llenguatge.
- Ampliar el ventall de registres lingüístics i desenvolupar els criteris necessaris per adequar-se a cada situació.

Al primer cicle d'Educació Primària cal potenciar, especialment, la llengua com a **ús i comunicació oral**: adquisició d'estructures bàsiques i coneixement del lèxic. Sense oblidar l'oralitat, el segon i tercer cicles d'Educació Primària han d'afegir **l'ús i la comunicació escrites**, i **sistematitzar** l'ús i comunicació assolits en els nivells anteriors. Alhora, cal augmentar el cabal lèxic a partir, sobretot, dels mecanismes de formació de paraules (derivació i composició). L'ensenyament Secundari Obligatori ha de

consolidar els aprenentatges de les etapes educatives anteriors i incloure-hi conceptes bàsics de nomenclatura i teoria lingüística.

5. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

L'educació té com a objectiu preparar els alumnes per viure, interactuar i desenvolupar-se en un entorn social i cultural divers, complex, dinàmic i difícil de preveure. Un context que requereix l'assoliment d'unes competències que els permetin viure i participar en societats plurals i complexes, i desenvolupar-se amb èxit en qualsevol àmbit: personal, social, acadèmic i professional. Cal promoure unes competències i una educació que ens permetin viure junts i millorar la nostra qualitat de vida col·lectiva.

Per això el nostre model lingüístic parteix d'una aproximació holística a la llengua i al seu aprenentatge, que es concreta en una pràctica docent que pivota en la gestió integrada de les llengües i dels continguts i facilita tant l'aprenentatge de les llengües com la construcció de coneixement a través de diferents llengües.

Ser plurilingüe no vol dir dominar totalment un gran nombre de llengües, sinó **adquirir l'habilitat d'utilitzar més d'una varietat lingüística** amb diferents graus de coneixement i per a diferents propòsits. La competència plurilingüe és, doncs, una **competència transversal** que s'estén a totes les llengües adquirides o apreses. Tal com recorda el Marc europeu comú de referència per a les llengües, aquesta competència no és "el resultat d'una superposició o juxtaposició de competències diferents [...] sinó [...] una competència complexa", no només lingüística sinó amb una important vessant cultural.

5.1. Objectius de l'educació plurilingüe

- Fer que els aprenents siguin conscients del seu repertori lingüístic i cultural, i el valorin.
- Desenvolupar i millorar la competència comunicativa general de l'aprenent.
- Proporcionar a tots els aprenents els mitjans per desenvolupar aquesta competència de manera autònoma i al llarg de tota la vida.

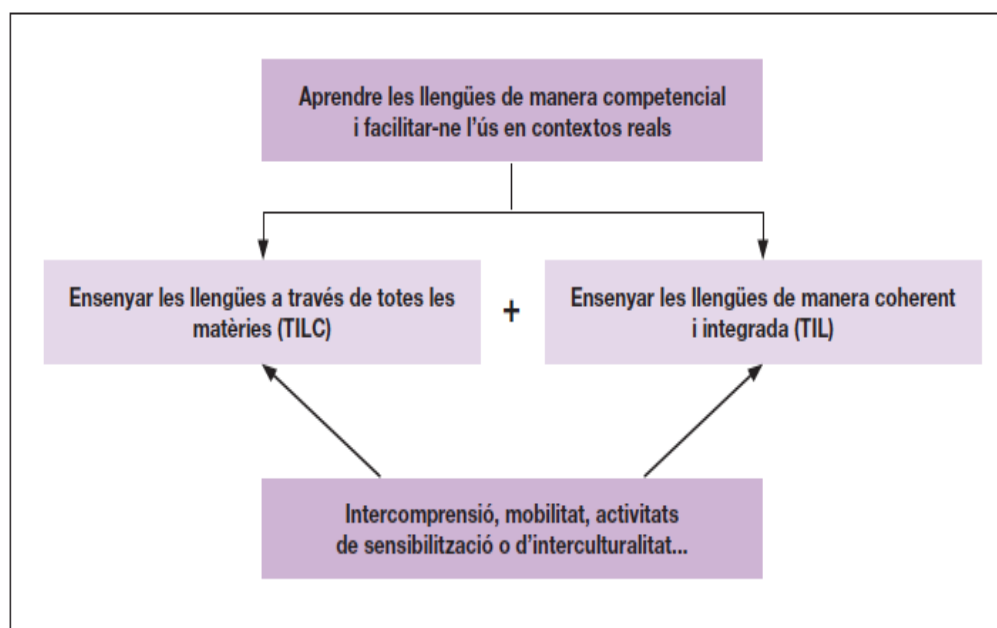
Prendre consciència del repertori lingüístic propi ajuda a entendre millor els repertoris lingüístics dels altres, contribueix a reconèixer altres comunitats lingüístiques i culturals i facilita la interacció des del respecte mutu i la inclusió. Respectar les llengües de l'interlocutor, fer l'esforç d'aprendre i usar, encara que només sigui parcialment, altres llengües són condicions prèvies per a l'exercici d'una **ciutadania democràtica**, atès que són l'expressió de l'acceptació de la diferència lingüística.

Partint d'aquestes premisses, la implementació d'un model educatiu plurilingüe implica:

- Desvetllar la consciència plurilingüe dels aprenents per promoure valors democràtics com la tolerància i el respecte a la diferència.
- Promoure un ensenyament en què l'aprenent desenvolupa un grau de domini heterogeni de les llengües i adquireix competències interculturals.
- Coordinar l'ensenyament de totes les llengües per augmentar la coherència i la sinergia entre la llengua vehicular, les llengües de l'aprenent i les llengües estrangeres, i focalitzar la dimensió lingüística de totes les matèries.
- Garantir la coherència entre les diferents etapes educatives.

Per avançar en aquesta concepció global de l'aprenentatge de llengües, cal parlar del **tractament integrat de llengües (TIL)** d'una banda, i del **tractament integrat de llengua i continguts (TILC)** d'una altra. Aquests dos enfocaments, clau del model lingüístic del nostre sistema, propicien un plantejament conjunt en l'ensenyament i l'ús vehicular de les llengües i són elements fonamentals en l'organització d'un model d'educació plurilingüe que configura, des d'una perspectiva nova, el disseny del currículum.

QUADRE 4. CONCEPCIÓ GLOBAL DE L'APRENENTATGE DE LLENGÜES

Font: [El model lingüístic del sistema educatiu de Catalunya](#)

6. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

6.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

El català és la llengua pròpia del centre; s'utilitzarà normalment com a **llengua vehicular d'aprenentatge i de referència**, i serà **objecte**

d'estudi. En els contextos en què l'alumnat és majoritàriament no catalanoparlant, s'incorporaran les estratègies metodològiques pròpies dels programes d'immersió lingüística

Les diferents àrees s'impartiran en llengua catalana excepte la de llengua castellana i la de llengües estrangeres. A mesura que es desenvolupa el projecte curricular, hi haurà la possibilitat d'impartir alguna altra matèria o determinades unitats didàctiques en llengua castellana o anglesa.

El centre tindrà cura de la qualitat de la llengua vehicular, i el professorat serà el transmissor del model d'ús per a l'alumnat, perquè aquest en tingui un referent clar i sòlid.

Les activitats orals i escrites, així com l'exposició i la redacció del material elaborat pel personal docent del centre (crèdits, material fotocopiable, retalls, llibres, material audiovisual, etc.), hauran de ser en la llengua assignada a cada matèria, segons el projecte curricular.

Es planificarà i garantirà el coneixement de la llengua i la cultura catalanes (història, geografia i realitat social catalana) per a tota la comunitat educativa. Es promourà la participació de tota la comunitat educativa en activitats que fomentin l'ús de la llengua catalana i la integració a la cultura catalana. I amb les alumnes, es respectarà l'estatus de la llengua de casa i es desenvoluparan actituds positives i de motivació envers la llengua de l'escola.

6.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana per habilitats

Per desenvolupar totes les habilitats lingüístiques de l'alumnat, comptem amb diferents projectes que van variant segons les seves necessitats. Es poden consultar al PAC (Pla Anual de Centre).

6.2.1. Escoltar

Els criteris metodològics quant a escoltar, els classifiquem en els quatre aspectes principals que conformen l'habilitat:

1. **Hàbits.** El nostre PLC pretén afavorir actituds i valors transversals que permetin assolir els continguts de les diverses àrees curriculars. És per això que la seqüenciació dels hàbits que fan referència a aquesta habilitat lingüística no es treballa aïllada dins de l'àrea, sinó de manera globalitzada entre les diverses àrees del currículum, especialment però no únicament, en les primeres etapes de l'ensenyament. Quant a aquest aspecte, a l'aula treballem el desenvolupament de l'atenció, el respecte per les persones, l'acceptació de les normes, la importància del silenci i el llenguatge del cos.
2. **Anticipació del missatge.** Consisteix a ensenyar els alumnes a activar tota la informació que posseeixen sobre un tema per tal de preparar la comprensió del discurs: saber preveure el tema, el missatge, el llenguatge (mots, expressions...) i l'estil del discurs; fins arribar a anticipar el que es dirà a partir del que ja s'ha dit.
3. **Comprensió del missatge.** Pel que fa a aquesta microhabilitat, es treballen aspectes relacionats amb el reconeixement de la informació (sons, fonemes, paraules, categories, frases, signes...), la selecció (informació rellevant, idees principals, aspectes secundaris...), la interpretació (significats globals, idees principals, informacions rellevants i irrellevants, relació entre ambdues), la forma del discurs, la varietat dialectal... Si és necessari, s'acompanya el missatge de llenguatge no verbal per facilitar la comprensió de l'alumnat nouvingut.
4. **Reestructuració creativa.** A partir d'aquesta microhabilitat treballem tot el que fa referència a la capacitat de retenció o ús actiu de la memòria: recordar paraules, frases i idees durant un breu període de

temps per usar-les més endavant; retenir a la memòria a llarg termini aspectes d'un discurs per poder-lo reelaborar més tard, o bé utilitzar els diversos tipus de memòria (visual, auditiva, etc.) per tal de retenir informació.

5. **Inferència.** En aquesta microhabilitat treballarem tot el que fa referència a la intenció i el propòsit comunicatiu, les característiques acústiques del discurs i la capacitat per extreure informació del context comunicatiu i interpretar els codis no verbals.

Donat que l'habilitat d'escoltar és la més fàcilment oblidable en el currículum i la més difícil d'ensenyar, esdevé, per a nosaltres, del tot imprescindible que se'n faci molta pràctica: una pràctica ben programada, desenvolupada i concreta, que sigui percebuda pels alumnes com a assolible.

6.2.2. Parlar

És l'habilitat més utilitzada de la llengua i, fins ara, la menys estudiada. L'aprenentatge-ensenyament del parlar el considerem des de la vessant de la retòrica i, així, hi distingim els següents apartats, cadascun dels quals es treballa a tots els cursos per aconseguir la millora global de la parla:

1. La **invenció** és la capacitat que té el parlant de delimitar l'argument d'allò que vol dir, és a dir, els continguts del pensament.
2. La **disposició** és la capacitat d'organitzar l'argument i les seves parts seguint un ordre, en funció de la successió lògica i del tipus de públic a qui va destinat el discurs.
3. L'**elocució** consisteix a escollir les formes expressives que cal adoptar per fer amè i convincent allò que es diu, usant un codi de materials lingüístics vius i significatius.
4. La **memòria** permet fixar a la ment les coses que cal dir, l'ordre en què cal dir-les, la forma i les possibles variacions, amb instruments i

tècniques de memorització diferents a la simple repetició, flexibles i adaptables a les diverses situacions.

5. L'**acció** és la manera física, corpòria, de presentar-se davant del receptor o auditori: el to de veu, els gestos, l'expressió, la persona tota i l'assumpte que transmet.
6. La **correcció fonètica** permet a l'auditori la comprensió del missatge i demostra el coneixement del parlant dels diferents registres segons la situació.

6.2.3. Llegir

Assolir la plena competència lectora és un procés que requereix temps. Pel que fa al **sistema de lectoescriptura**, és important que l'escola no desenvolupi un únic sistema —analític o sintètic— sinó que els treballi tots dos, per poder adaptar-se amb més flexibilitat a cada alumne i possibilitar-li la **lectura comprensiva**.

És tan important la part mecànica de la lectura com la comunicativa, i ha de desenvolupar-se alhora perquè, com més habilitat lectora hi hagi, més gran serà el coneixement del vocabulari.

Al primer curs de Primària, la lectura diària permet a l'alumnat fer el procés de relació entre les unitats ortogràfiques (grafemes) i les unitats fonològiques (fonemes). Això amplia la seva capacitat de comunicació amb els altres i amb si mateixa (el pensament). Aquesta lectura requereix:

Interpretació: Capacitació per a	Decodificació	Identificació
		Imatge mental

	Comprensió	Significació
		Inferència
	Processament	Estructura mental
Intenció: La qual cosa comporta motivació i ha de generar	Interès personal	Motivació
	Necessitat	Informació
		Formació
	Hàbit	Experiència gratificant
		Capacitació
		Esperit crític

La següent taula mostra la línia d'evolució madurativa del lector (A), relacionada amb les categories de Piaget (B) i els períodes d'escolarització actuals (C):

(A)	(B)	(C)
Coneixement	Període prelingüístic	Àmbit familiar Educació Infantil

Aprenentatge	Període preoperacional	Educació infantil
Plaer	Període operacional	Educació primària
Hàbit	Adolescència	Educació secundària obligatòria
Pensament crític	Joventut	Batxillerat

I la següent, la projecció dels nivells lectors:

PROJECCIÓ DELS PERÍODES LECTORIS EN ELS NIVELLS EDUCATIUS			
EDAT	PERÍODE LECTOR	ACTIVITAT ESCOLAR	NIVELL EDUCATIU
0-2 anys	Sensibilització	Nivell experiencial	Educació infantil Primer cicle
3-5 anys	Aprenentatge	Preparació madurativa	Ed. Infantil 2n cicle
6-(7 anys)		Aprenentatge	Ed. Primària 1r cicle

(7) 8-12 anys	Consolidació	Consolidació	Ed. Prim. 2n i 3r cicle
13-16 anys		Funcionalitat	ESO
17-18 anys		Perfeccionament	Batxillerat

Pel que fa a les lectures, cal tenir cura de presentar a l'alumnat diferents tipologies textuais, perquè aprengui a llegir amb models variats (i no només aquells registres més literaris i/o folclòrics, sinó també la llengua real). Hem de cercar, al mateix temps, que els textos no tinguin una llargària excessiva i que la graduació de dificultats lèxiques i ortogràfiques sigui adient i proporcionada a l'edat.

Hem desenvolupat un **pla lector** al llarg de tot l'ensenyament obligatori per tal que les alumnes, en acabar la seva escolaritat, hagin tingut a l'abast un ampli ventall de textos, i hagin pogut relacionar-se tant amb els autors que els han escrit, com amb les diverses possibilitats lúdiques que aquests textos presenten: jocs, lleure, gaudi, imaginació, creació, debat, diàleg, comunicació...

A **Primària**, la selecció de les lectures s'ha fet tenint en compte que: han de pertànyer a editorials diferents, han de tractar temàtiques que es relacionin amb els valors transversals, i han de poder-se aprofitar per desenvolupar algun dels aspectes de l'habilitat lectora. Així, cada curs llegeix un llibre que treballa d'una manera programada i graduada al llarg de tota l'educació primària.

A continuació s'ofereix un llistat dels diferents **models de lectura** que l'alumnat té a la seva disposició, i les **habilitats** que es poden treballar amb cadascun:

1. Consolidació de mecanismes lectors

Vocabulari

Correspondència grafo-fònica

2. Lectura de textos narratius

Lectura d'imatges (oralització-qüestionari)

Ensamblatge fonològic

Vocabulari (ampliació)

Textos amb buits

Qüestionaris de lectura silenciosa

Ordenació de frases o paràgrafs

3. Lectura de textos explicatius i descriptius

Qüestionaris d'identificació

Qüestionaris de memorització

Qüestionaris d'inferència

Compleció de dibuixos explicatius

Classificació de dades

Realització d'instruccions

4. Investigació sobre lectures matemàtiques

Comparació lògica d'imatges

Interpretació de llistats

Correspondència gràfic-dibuix

Extracció de llistats d'un text

Síntesi d'enunciats

Qüestionaris a partir d'enunciats

Explicació per parts de l'enunciat

Compleció d'enunciats

Extracció de preguntes de l'enunciat

Interpretació de plànols

5. **Lectura de taules**

Llistat

Recerca de dades

Construcció de taules

Compleció de taules amb dades

Qüestionari interpretatiu

Interpretació de taules

Localització d'errades

6. **Lectura en veu alta**

Fonació de sons

Erradicació de marques sil·làbiques

Entonació narrativa

Textos expressius

Poesia (ritme)

Faula (gesticulació)

Lectura sobrevolada

Entonació variable

Resum comentat

A l'**ESO**, el projecte lector s'anomena **Feelbook**. En aquest nivell les lectures obligatòries estan directament vinculades al projecte educatiu de centre i al contingut curricular de les llengües. En aquesta etapa el treball més important és aquell que es fa amb la participació directa de tot l'alumnat.

Al llarg de l'ensenyament Secundari, aquest pla lector cerca ampliar tècniques lectores, afiançar bons hàbits lectors, motivar a la lectura a través dels eixos transversals i iniciar les alumnes en la lectura literària.

6.2.4. Escriure

Aquesta habilitat la treballarem partint dels quatre aspectes que conformen l'acte de l'escriptura:

1. Els criteris purament **formals**: lletra, presentació i ortografia. Aquest criteris els treballarem, especialment, als primers cursos de l'ensenyament obligatori: fins al segon cicle de l'Educació Primària (tot i que hi fem èmfasi durant tot l'ensenyament).
2. Els referits a la **intenció comunicativa**: els treballarem des de l'inici de l'escriptura, ja que la comunicació és el mòbil de tota composició escrita.
3. Els referits a l'**estructura textual**: els iniciem quan les alumnes comencen a escriure, perquè siguin capaces de desenvolupar un

tema amb coherència gramatical i fent un ús correcte de l'ortografia.

4. Aquells que tenen relació amb les **interferències lingüístiques** català-castellà: es treballen des de la introducció de l'habilitat i durant tot l'ensenyament. Per exemple, al cicle inicial de Primària s'usa un llapis de color per reforçar la lletra majúscula a l'inici de frase o de full. Aquest color identifica també la llengua en què l'alumna s'està expressant: verd (castellà), blau (català) i vermell (anglès). El referent del color es manté fins a quart, curs en el qual s'abandona, al llarg del segon trimestre. En aquest moment de pas al cicle superior, l'alumna ja ha interioritzat l'atenció que cal parar a la llengua en què ens expressem .

El treball d'escriptura al llarg de les diverses etapes queda establert a continuació:

- Durant el primer cicle de l'Educació Primària es duen a terme activitats que permeten la consolidació de les habilitats psicomotrius i la familiarització amb el codi.
- Durant el segon i tercer cicle de l'Educació Primària, el treball d'aquesta habilitat es dirigeix al domini de les estratègies de composició i a la sedimentació del codi.
- Durant tot l'ensenyament Secundari Obligatori (ESO) i postobligatori (Batxillerat) el treball de l'habilitat d'escriure té com a finalitat erradicar les interferències produïdes per la coexistència de les dues llengües —català i castellà— a l'aula, i obtenir un nivell d'adequació, coherència, cohesió, estil i presentació satisfactori.

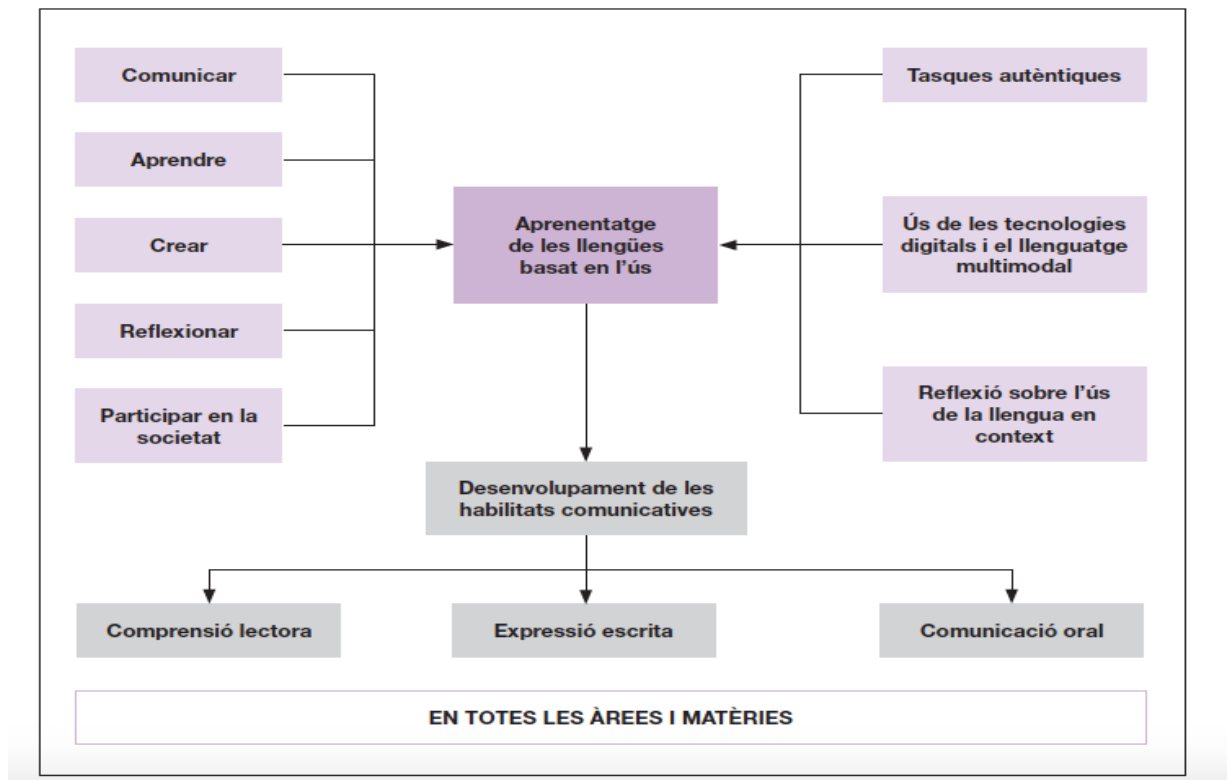
6.2.5. Competència comunicativa i lingüística

Aconseguir el domini de la competència comunicativa i lingüística és un requisit bàsic per garantir una educació de qualitat, per això la situem al centre de l'aprenentatge.

En conseqüència, és molt important posar èmfasi en el treball de totes les estratègies que, amb caràcter transversal, construeixen la competència comunicativa i lingüística, i facilitar l'aprenentatge de les estructures lingüístiques i dels gèneres i les tipologies textuais en totes les seves dimensions (comprensió i producció, oral i escrita).

La competència comunicativa i lingüística es desenvolupa a partir de la llengua catalana, que és la llengua vehicular de referència, alhora que es treballa la transferència del coneixement comunicatiu i acadèmic cap a les altres llengües.

QUADRE 3. LA COMPETÈNCIA COMUNICATIVA

Font: [El model lingüístic del sistema educatiu de Catalunya](#)

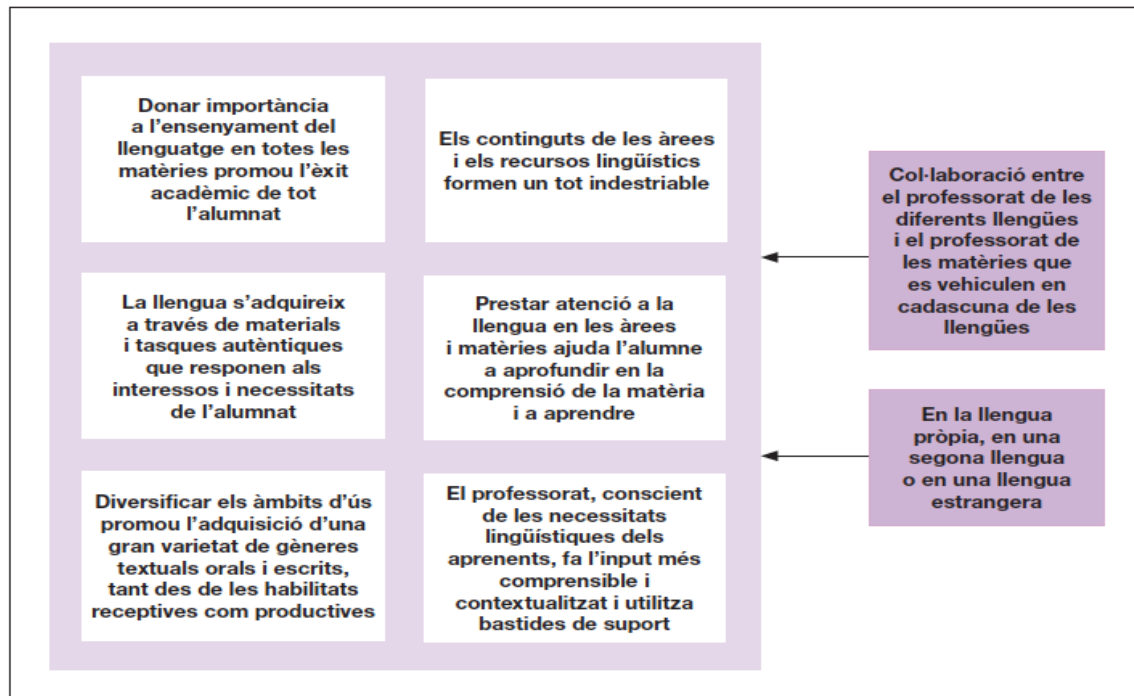
6.2.6. La llengua en les diverses àrees

La importància de la llengua per a la construcció de coneixement i la dificultat del llenguatge acadèmic demanen que les matèries no lingüístiques incloguin aspectes de llengua associats a les necessitats de la disciplina, i que l'aprenentatge de les llengües es plantegi des de l'ús que se'n fa en **contextos reals**, com són les diferents àrees o matèries.

Cal, a més, contemplar criteris de llengua en el tractament de les altres àrees: les alumnes han de tenir l'oportunitat de projectar els seus aprenentatges lingüístics en un marc molt més ampli que el de la pròpia àrea de llengua. Un marc en el qual se li corregeix les errades d'ús i on pugui adonar-se dels seus errors de comunicació. Cal que aquesta mesura sigui absolutament present

en les fases inicials de l'ensenyament i pot anar-se desdibuixant a mesura que el nivell d'especialització sigui més gran.

QUADRE 6. EL TRACTAMENT INTEGRAT DE LLENGUA I CONTINGUT

Font: [El model lingüístic del sistema educatiu de Catalunya](#)

Aquest projecte ha de ser transmès a tots els Departaments didàctics de l'escola a través de la Cap d'estudis. És imprescindible **conscienciar tot el professorat envers les competències lingüístiques** de les alumnes en totes les llengües curriculars, no només aquella part que imparteix classes directament vinculades a l'àrea de llengua.

Aquest fet ens porta a plantejar-nos una sèrie de mínims que cal treballar des de totes les matèries, per a la qual cosa necessitem la implicació voluntària però constant de tot el professorat en cadascuna de les etapes. El projecte abasta poques accions però molt concretes:

- Tots els exàmens i/o exercicis escrits de totes les matèries han de tenir, com a mínim, una pregunta oberta;
- Totes les àrees han de treballar el vocabulari específic.
- Cada professora, a través del seu Departament o per si mateixa, ha de tenir un vocabulari del nivell format pel lèxic específic de cadascuna de les matèries que imparteix (tant en català, com en castellà. Si fos possible, també en anglès).
- Es treballarà la correcció ortogràfica amb el mateix sistema de correcció que empra el Departament de llengua i que està a disposició de tot el professorat (en general, es marca l'error i és l'alumna qui l'ha de rectificar).
- Totes les matèries han de tenir programades activitats d'exposició oral i d'interacció oral entre les alumnes, que es tinguin en compte en l'avaluació de la matèria (per tant, amb uns objectius clars i avaluables, coneguts per les alumnes).
- Totes les professores han d'exigir unes normes mínimes de presentació en els exàmens.
- Pel que fa a les errades d'expressió en què hem de posar més èmfasi, destaquen:

a) Expressió escrita:

- Manca de puntuació, especialment punt i seguit, punt i apart, i coma.
- Manca d'ús de connectors oracionals simples: juxtaposició i coordinació.
- Ús inadequat de les preposicions, especialment les de règim verbal.

- Ús del CI i del CD de persona com a subjecte de l'oració.
- Manca de concordança subjecte-verb, especialment de nombre.
- Confusió ortogràfica entre paraules del nivell homòfones (*burgès/burgués; trobador/trovador...*).
- Ús de paraules inexistents al castellà (com ara *desenvolupado*).
- Gran pobresa lèxica.
- Registre massa col·loquial.

b) Expressió oral:

- Inseguretat.
- Molts mots crossa: *pues, bueno...*
- Pobresa lèxica més marcada que en la llengua escrita.
- To de veu excessivament baix quan exposen als altres i excessivament alt quan repliquen.
- Manca d'aplicació de les normes de cortesia:
 - Respectar el torn de paraula, escoltar abans de parlar.
 - Aprofitar el torn productivament, no repetir-se.
- Entonació deficient de la frase.
- Interrupcions massa freqüents.
- Buits de contingut molt gran.
- Manca de guió o esquema previ en parlar.

- Incapacitat per improvisar.

7. Altres llengües. Llengües estrangeres

El domini de diverses llengües és imprescindible per interactuar en **contextos lingüístics i culturals complexos i oberts al món**. El centre vetllarà perquè l'alumnat compregui i produeixi missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat, en una llengua estrangera, fent-los servir per comunicar-se, per organitzar els propis pensaments i per reflexionar sobre els processos implicats en l'ús del llenguatge.

En el nostre centre l'opció triada com a **primera llengua estrangera** ha estat l'**anglès**, que es comença a edats primerenques al centre associat Avantis d'Educació Infantil.

L'alumnat cursarà en tot l'ensenyament Secundari Obligatori una llengua estrangera obligatòriament, i podrà optar per una de segona i garantir-ne la continuïtat durant tot l'ensenyament. En el nostre centre l'opció triada com a **segona** ha estat l'**alemany**, que es comença ja al cicle superior de Primària.

Amb una organització eficient de les hores complementàries s'augmenten les de llengua estrangera, aconseguint així una millora evident en l'aprenentatge de llengües. El nombre d'hores setmanals de llengua estrangera al centre és de 6 a Educació Infantil (Avantis) i cicle inicial de Primària, 7 a cicle mitjà i cicle superior de Primària, i entre 5 i 6 a la Secundària.

També comptem amb **una auxiliar de conversa** per ajudar les alumnes amb la seva pronúncia de la llengua anglesa.

7.1. Metodologia (AICLE)

L'alumna ha d'adquirir competència comunicativa, és a dir, capacitat d'usar el llenguatge apropiadament en les diverses situacions socials en què es troba cada dia. Aprendre llengua significa aprendre a usar-la, a comunicar-se en

situacions diferents, ampliar el ventall de registres lingüístics i desenvolupar els criteris necessaris per adequar-se a cada situació.

L'AICLE (Aprentatge integrat de Continguts i Llengües Estrangeres)

és la metodologia que s'aplica en contextos en què la llengua estrangera és poc o gens utilitzada en el context social fora de l'aula. És, per tant, la metodologia emprada al nostre centre.

Aquesta contribueix a incrementar la competència lingüística de l'aprenent a través de reptes cognitius i d'activitats de resolució de problemes, promou l'autonomia de l'aprenent i l'ajuda a desenvolupar competències del pensament. A les classes AICLE la llengua s'utilitza amb un **propòsit real**, és a dir, el seu ús és autèntic i, per tant, molt més significatiu per als alumnes.

Els objectius educatius de la implementació d'un enfocament AICLE poden ser molt amplis i diversos; els principals són:

1. Desenvolupar capacitats de comunicació intercultural.
2. Preparar l'alumnat per a la internacionalització (personal, acadèmica o laboral).
3. Millorar la competència general en llengua estrangera.
4. Desenvolupar la competència comunicativa oral.
5. Diversificar els mètodes i les estratègies de l'aula.
6. Incrementar la motivació dels aprenents.

El primer cicle d'Educació Primària ha de potenciar, especialment, la llengua com a **ús i comunicació**; té més rellevància, doncs, la part oral de la llengua. Fins a finals de 2n EPRI, no s'avalua ni la lectura ni l'escriptura. El segon i tercer cicles d'Educació Primària han de **sistematitzar** l'ús comunicatiu assolit en els nivells anteriors. En les hores complementàries es treballa l'anglès d'una manera globalitzada, reforçant continguts de les àrees de ciències naturals,

socials i plàstica. Per donar força a la vessant comunicativa, sempre que sigui possible, el professorat d'anglès serà natiu.

L'ensenyament Secundari Obligatori ha de **consolidar** els aprenentatges de les etapes educatives anteriors. Per aconseguir-ho:

1. Es realitzen desdoblaments en anglès per nivells a partir de 3r d'ESO.
2. S'augmenta el nombre d'hores de llengua anglesa utilitzant les hores complementàries.
3. Es treballen en anglès algunes unitats didàctiques d'altres matèries com Ciències Socials, Naturals, Tecnologia o Educació visual i plàstica.

Oferim a les nostres alumnes, de manera opcional, els següents programes extraordinaris:

- De 5è EPRI fins a 1r d'ESO, tenen la possibilitat de fer una **estada a Irlanda** de 5 setmanes, allotjant-se amb una família i assistint a l'escola i a altres activitats en immersió total.
- A partir de 2n o 3r d'ESO, poden matricular-se al **Batxillerat Dual**, un format que els permet obtenir simultàniament la titulació de Batxillerat i el diploma de High School estatunidenc. A través d'assignatures cursades en anglès en una plataforma online, i amb la guia d'un tutor personal, el Batxillerat Dual permet a l'alumnat participant millorar el seu nivell d'anglès i matricular-se, en el futur, en universitats d'Estats Units.

8. Assoliment i acreditació de coneixements

En acabar l'educació obligatòria² l'alumnat ha de ser capaç d'usar normalment i correctament el català i el castellà, i l'aranès a l'Aran, i, com a

² Font: [El model lingüístic del sistema educatiu de Catalunya](#).

mínim, una llengua estrangera. Això implica que ha d'haver assolit els coneixements orals i escrits que fixa el currículum d'aquesta etapa i que es corresponen amb els nivells de coneixement de llengua del Marc europeu comú de referència per a les llengües del Consell d'Europa següents:

- El nivell B2 en català, en castellà i en occità a l'Aran.
- El nivell B1 en la primera llengua estrangera.

Així mateix, i amb la finalitat de garantir el perfeccionament del coneixement i l'ús de les llengües per part de l'alumnat, **en obtenir el títol de Batxillerat** cal haver assolit el coneixement de les dues llengües oficials a Catalunya, i de les llengües estrangeres en els termes fixats en els corresponents currículums d'etapa i d'acord amb els nivells del Marc europeu comú de referència per a les llengües següents:

- El nivell C1 en català, en castellà
- El nivell B2 en la primera llengua estrangera.

A banda d'això, les nostres alumnes poden optar a presentar-se als exàmens de capacitació de la universitat de Cambridge **FCE** (First Certificate in English) i **CAE** (Certificate in Advanced English), al llarg de la Secundària i el Batxillerat, d'acord amb el seu nivell.

9. Competència plurilingüe concretada a cada etapa

9.1. Educació Primària

En aquesta etapa, el desenvolupament de la competència lingüística de l'alumnat s'entén, tal com disposa el currículum vigent, en referència a la llengua catalana i a la castellana i, si escau, a l'aranès. No obstant això, es posa un èmfasi especial en la llengua pròpia del país, el català, que és la que

s'utilitza majoritàriament per ensenyar els continguts. En aquest sentit, és recomanable subratllar les regularitats lingüístiques i la forma estàndard. En aquesta etapa cal tractar també les incorreccions lingüístiques de l'alumnat.

Igualment, és molt recomanable **establir vincles** entre la llengua catalana, la castellana i la primera llengua estrangera: comparació d'aspectes lingüístics i sociolingüístics o de pràctiques culturals (connectant-los amb l'experiència pròpia dels alumnes en altres llengües i cultures). També ho és introduir, en les matèries no lingüístiques, petits textos en castellà i en la primera llengua estrangera sobre temes que prèviament s'han tractat en la llengua d'escolarització, amb l'objectiu d'acostumar els alumnes a fer servir fonts d'informació plurilingües.

Pel que fa a la llengua estrangera es recomana adoptar un **enfocament comunicatiu**, basat en tasques. I, en el context d'aprenentatge d'altres matèries a través d'aquesta llengua, utilitzar de tant en tant elements que s'han après en la llengua estrangera (com les fórmules de cortesia, entre d'altres) i incorporar alguns elements lingüístics nous.

9.2. Educació Secundària Obligatoria

En aquesta etapa educativa cal incorporar a l'ensenyament de la llengua d'escolarització com a matèria, instruments i enfocaments que també es poden utilitzar per a l'ensenyament de la llengua castellana i de les llengües estrangeres (i d'altres matèries): classificació del discurs en **gèneres** (articles, reportatges científics, etc.), **anàlisi** de textos, anàlisi crítica de la informació dels **mitjans de comunicació**, eines per a la descripció i anàlisi de la llengua, etc. Convé també diversificar gradualment els mètodes d'ensenyament i de treball, i promoure la reflexió sobre l'aprenentatge. És important, igualment, ajudar l'alumnat a aprendre de manera autònoma.

Es tracta de mostrar que els "inputs" per a l'aprenentatge de la llengua catalana són igualment vàlids per al castellà i per a les llengües estrangeres,

de fer les alumnes conscients de les semblances i diferències entre les llengües que aprenen i que parlen, i d'explotar pedagògicament tot aquest potencial.

Convé també explicar els tipus de text i de discurs que són propis de cada matèria, i treballar-los des d'una perspectiva integrada i transcurricular. Igualment, és recomanable començar a introduir pràctiques de **mediació lingüística**: primer, en la llengua d'escolarització (parafrasejar) i després d'una llengua a una altra.

Pel que fa a l'aprenentatge de les llengües estrangeres, és molt important trobar espais per a la **interacció amb alumnes estrangers** establint xarxes de col·laboració amb escoles d'altres països que facilitin intercanvis lingüístics, a través del disseny de projectes col·laboratius (especialment virtuals) i fent èmfasi en el desenvolupament de la competència intercultural de l'alumnat.

L'objectiu d'aquesta etapa ha de ser, d'una banda, reforçar i consolidar l'aprenentatge de les llengües catalana i castellana, i d'una altra, garantir la continuïtat pedagògica de l'aprenentatge de la primera llengua estrangera que es va començar a primària, i, finalment, introduir una segona llengua estrangera posant l'atenció en la transferència de competències, especialment a les adquirides en la primera llengua estrangera (estratègies d'aprenentatge, activitats de reflexió, etc.).

Si s'opta per la introducció de **dues llengües estrangeres**, atesa la distància lingüística de l'anglès respecte del català i el castellà, és aconsellable que la primera llengua estrangera sigui l'anglès (amb un tractament AICLE); en el nostre cas, la segona és l'alemany.

D'altra banda, l'etapa de l'Educació Secundària és probablement la més propícia per obrir els ulls de l'alumnat a la manera com s'utilitzen les llengües fora de l'escola, i per proporcionar-los les eines i estratègies necessàries perquè puguin aprofitar els recursos d'aprenentatge que tenen al seu abast

(**mitjans de comunicació, Internet, mobilitats reals i virtuals, centres de recursos**, etc.). També és un bon moment per cultivar, en les llengües estrangeres, funcions lingüístiques que van més enllà dels usos comunicatius ordinaris: construcció de coneixement i creativitat artística.

L'objectiu final és aprofundir en l'aprenentatge de la llengua catalana, de la castellana i de les llengües estrangeres (primera i segona) com a matèries. Es tracta també d'expandir el repertori lingüístic de l'alumne en relació amb la llengua d'escolarització, augmentant la capacitat d'entendre i produir textos que s'utilitzen en altres matèries curriculars cada cop més complexos i especialitzats.

Cap al final de l'etapa és un bon moment per incidir en les activitats de mediació (parafrasejar en una altra llengua, traduir, canviar d'un gènere discursiu a un altre, etc.) i en les estratègies d'intercomprensió en llengües que potser no es parlen, però que poden ser útils en futures activitats acadèmiques o professionals. Igualment, i amb l'objectiu d'ajudar l'alumne a esdevenir competent en la gestió del seu aprenentatge en un projecte educatiu vital (al llarg de tota la vida), convé també introduir en l'ensenyament moments de reflexió interlingüística que l'ajudin a analitzar els seus mètodes d'aprenentatge.

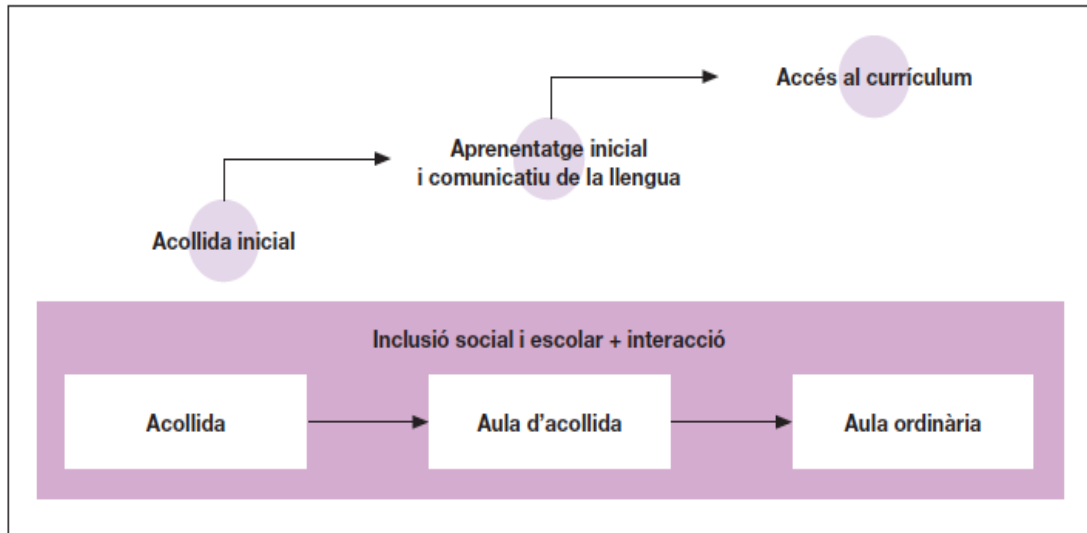
10. Acollida d'alumnat nouvingut

Quan una alumna nouvinguda s'incorpora al centre, aplicarem el **pla d'acollida** tenint en compte si desconeix les dues llengües oficials o bé és de parla hispana. Si és necessari, s'acompanyarà la interacció amb aquestes alumnes amb llenguatge no verbal, per facilitar la comprensió.

L'atenció a l'alumnat d'origen estranger s'articula en un itinerari que comença amb l'acollida inicial, continua amb l'aula d'acollida i, un cop assolida la competència comunicativa conversacional, s'ha d'implementar amb suports a l'aula ordinària, de manera que se'n garanteix l'èxit educatiu.

Per tant, els centres educatius han de preveure l'atenció personalitzada a l'alumnat d'origen estranger i, en particular, l'atenció lingüística que li permet iniciar o continuar el procés d'aprenentatge de les dues llengües oficials.

QUADRE 9. ATENCIÓ A L'ALUMNAT D'ORIGEN ESTRANGER

Font: [El model lingüístic del sistema educatiu de Catalunya](#)

En el projecte educatiu del centre i en els documents que el desenvolupen i concreten, s'hi ha de recollir quina és l'atenció específica que ha de rebre aquest alumnat per tal d'incorporar-lo activament, al més aviat possible, a la dinàmica ordinària del centre. Es tracta de construir centres educatius inclusius, en els quals es facin actuacions per aconseguir una educació que garanteixi la igualtat d'oportunitats.

En aquest moment, a Pineda comptem amb **una hora setmanal d'aula d'acollida de castellà i una de català**, gestionada pel professorat del Departament de llengua, i amb un **programa de parelles lingüístiques** entre alumnes nouvingudes i voluntàries de diversos cursos.

11. Organització i gestió dels usos lingüístics

Tal com hem especificat abans, el català és la llengua vehicular del centre. Per això, es fomentarà l'ús de la llengua catalana en les relacions formals i informals del personal docent i no docent i amb les famílies.

11.1. Formació del professorat

El nostre objectiu és aconseguir que tot el professorat no catalanoparlant del col·legi assoleixi una bona competència comunicativa en llengua catalana. Per això duem a terme les següents accions:

- Fomentar l'interès pel reciclatge de les persones que no tenen aquesta competència, facilitant l'assistència a cursos de formació, externs o bé impartits pels membres del claustre especialitzats dins de la mateixa escola.
- Destinar un horari concret dels lingüistes del centre per assessorar i formar el professorat dels diferents cicles educatius.
- Aconseguir que tothom se senti vinculat en el procés de normalització lingüística, engrescant la comunitat educativa amb vies alternatives de formació.
- Vetllar per la formació didàctica del professorat de llengua.
- Crear un nexa amb la Universitat, per tal d'accedir al món de la investigació, recerca i actualització lingüística, i amb altres organismes que promoguin el reciclatge i la investigació.

11.2. Materials

De lectura

Es dotarà la biblioteca del centre, per a ús del professorat i alumnat, de documents enriquidors que fomentin l'estudi i la lectura com un mitjà de millora de la competència lingüística. També es facilitarà l'adquisició de material audiovisual i informàtic.

D'aprenentatge

Els materials impresos estandarditzats i tots aquells que estan pensats per a facilitar l'adquisició del procés lector a l'alumnat presenten diferents tipus de lletra.

- Durant el primer curs d'Educació Primària es treballa la lletra de cal·ligrafia **cursiva** (amb la qual s'ha iniciat el procés lector a l'educació Infantil) i es comença a introduir la lletra **impresa**, majúscula i minúscula, de manera que en acabar aquest cicle l'alumna domina la lectura amb ambdós tipus de lletra. Posteriorment, als cicles mitjà i superior d'Educació Primària, es treballen els diversos tipus de lletres impreses i manuscrites, per tal que en acabar aquesta etapa l'alumnat domini la lectura en qualsevol d'ells.
- A l'aula comptem amb **materials de suport**, imatges i làmines que faciliten la conversa, associats a diversos centres d'interès que es treballen al llarg dels diferents trimestres
- Els **llibres** i materials que s'utilitzen per a l'ensenyament-aprenentatge de la lectura estan directament vinculats amb el projecte lingüístic de centre i amb el projecte curricular de llengua. La seva tria recau en el Departament de llengua, amb suport de la direcció del centre.

11.3. Documents de centre

El projecte curricular i altres documents d'ús del professorat seran redactats en català. Els documents oficials i interns es redactaran en català i castellà.

11.4. Educació no formal

- Es vetllarà perquè el català sigui la llengua vehicular a les activitats no formals de l'escola i a les manifestacions cultural-festives: jornades de portes obertes, festivals, castanyada, festa de Nadal, Carnestoltes, Sant Jordi, etc..
- Es conscienciarà el personal no docent tindrà en compte la importància d'usar el català, per tal de col·laborar activament en el seu àmbit relacional com a vehicle d'aprenentatge no formal: secretaria, recepció, cuina, monitoratge, manteniment i neteja.
- Es procurarà que les professores i monitores parlin habitualment en català en presència de l'alumnat, i que responguin a les alumnes en aquesta llengua.
- Es vetllarà perquè les informacions a les famílies (newsletter, cartes, comunicats) siguin en català, i es procurarà que les reunions amb famílies siguin majoritàriament en aquesta llengua.
- Es vetllarà perquè la retolació dels espais de l'escola sigui en català.
- Es tindrà present la importància de convidar personatges rellevants de la vida i cultura catalana.

12. Biblioteca

El centre compta amb un servei de biblioteca a l'abast de les alumnes i el professorat, amb préstec de llibres (v. annex.)

12.1. Pla de lectures del centre

El pla de lectures s'especifica dins del Pla Anual de Centre.

13. Concreció operativa del projecte

Cada any, al pla anual de centre, marcarem uns objectius prioritaris per treballar durant el curs, que ens permetin ajustar-nos als principis definits en aquest PLC i a les seves concrecions. Aquests objectius formaran part del Pla Anual de Centre.

14. Procés d'elaboració i revisió del PLC

	Data
Elaborat	juny 2009
Revisió	juny 2014
Revisó	febrer 2018
Revisió	abril 2020